

Cap Vermell

25 Anys

[2009]

Redacció de Cap Vermell

LA BIBLIOTECA DEL GOLEA
Capdepera
2020

CAP VERMELL

Biblioteca Digital / 53

Sumari

Resum

3

A mode de Portalet

3

Un Cap Vermell

5

Col·laboradors

7

Les seccions

8

Altres seccions que ja no es publiquen

9

Imatges

10

Fites

10

Per acabar

14

Publicat a:

Els Estudis i la premsa local al segle XXI. Volum I : La premsa i coordinació d'aquest volum: Arnau Company Mates... [et al.] Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 2009.

Una primera versió d'aquesta comunicació s'havia publicat a *I Jornada d'Estudis Locals*. Ajuntament de Capdepera, 2001. «20 anys de Cap Vermell», p. 91-99.

NOTA

Cap Vermell, com a tota organització, ha tingut alts i baixos. Aquesta comunicació fou la nostra aportació a les Jornades que l'Institut d'Estudis Baleàrics convocà l'any 2009 sota el títol de *Els estudis i la premsa local al segle XXI* i que nosaltres titularem amb el «+de 25 Anys». De fet anàvem pel 28, però feia dos anys de la publicació digital i estàvem eufòrics perquè teníem 500 visites diàries. L'Associació Premsa Forana, de la que formam part des de la seva fundació, no tenia clar que una publicació digital pogués estar associada sense publicar res en paper (l'Anuari ens va salvar). Érem de les poques publicacions en xarxa. A la comunicació ho dèiem: «El primer any de www.capvermell.org havíem rebut més cartes que els 25 anys anteriors». També apuntàvem cap a una major xarxa de col·laboradors no habituals. Tot això s'ha confirmat. Avui, amb més de 2.500 visites diàries situam el nostre sostre prop del milió de visites a l'any. Queda aquest document com un altre element per a la història de *Cap Vermell* i de Capdepera.

25 anys de Cap Vermell + ...

Equip de redacció

Resum

Per a fer aquesta comunicació hem partir d'una altra que varen fer l'any 2000 amb motiu de les I Jornades d'Estudis Locals a Capdepera. En aquells moments la nostra revista era una de tantes que participaven del projecte de Premsa Forana de Mallorca i del món de la premsa local escrita. Aquell projecte va durar cinc anys més. Cinc anys en què la revista guanyà en qualitat d'impressió i de continguts. Però en complir els vint-i-cinc anys l'equip de redacció –el minso equip diríem– varem decidir que *Cap Vermell* havia complit el seu cicle i que era el moment de plegar les veles. Així ho férem.

Però vet aquí que les coses no són tan simples com un sí o un no. Un bon dia un company (escoltrats els motius del nostre cansament) ens plantejà la idea de muntar un diari digital. Després d'uns mesos de dubtes, sortia la plana www.capvermell.org en format de proves... i encara segueix activa. Els nostres nombrosos lectors, de fet, superen de molt les expectatives més optimistes, i ens donen coratge per seguir en aquesta nova singladura.

Ara us farem cinc cèntims de la nostra trajectòria, dividits en la primera etapa de format paper i la següent digital. La primera etapa està estructurada amb les seccions de la revista.

A mode de Portalet

La tradició d'una premsa local o comarcal es remunta, a Mallorca, al segle XIX. Com a publicació de major antiguitat hi trobam l'il·lustre *Diari de Buja*, fundat pel Pare Miquel Ferrer l'any 1812, amb un caire clarament absolutista. Aquesta revista conegué una segona etapa de vigoria entre 1978 i 1983, en què va tornar a desaparèixer. Un altre cas de longevitat el constitueix el setmanari *Sóller*, fundat per Joan Marquès Arbona l'any 1885, amb més d'un segle ininterroput al servei de la informació local. Més jove però també amb una ja llarga existència, el setmanari d'interessos locals *Felanitx*, és una publicació que va néixer de la mà del partit polític CEDA, l'any 1935, per tal de fer contrapès al setmanari d'esquerra *El Felanitxer*. Avui se segueix publicant, per bé que ara reflecteix la pluralitat ideològica del poble. Tant a *Felanitx* com a *Inca*, *Andratx* i *Manacor*, ja s'hi publicaven revistes a finals del XIX.

Quedi clar, doncs, que la premsa local no és un fenomen nou, aparegut a l'escalfor de la democràcia. Ara bé, sí que és cert que la superació del règim dictatorial significà, en el seu moment, una revifada considerable d'aquest tipus de publicacions que, a més de fer de ressò de l'actualitat en els seus àmbits respectius, han significat una aposta decidida per la recuperació del català com a llengua vehicular. En aquest sentit, és indubtable que aquest tipus

de premsa ha contribuït no poc en el procés de normalització lingüística que, amb alts i baixos, s'intenta tirar endavant. Avui són més de 40 els periòdics que es publiquen, la majoria de caire mensual, alguns, de quinzenals, i uns pocs, setmanaris, com els al·ludits *Felanitx* i *Sóller*, o com el nostre *Faxdepera*.

La veritat és que, en molts de casos, la subsistència d'aquestes mitjans de comunicació escrita ha estat ben precària, i la seva aparició, desaparició o reaparició s'han succeït amb gran freqüència. Sovint han depès de la bona voluntat d'unes poques persones i del que més han freturat ha estat d'una estructura mínimament coherent. No hi ha hagut esperit empresarial i si el desig d'oferir un servei, a despit de la viabilitat econòmica del projecte. Amb tot, l'aparició de nous mitjans tècnics, amb la informàtica en primer terme, han alleugerit enormement la tasca de confecció de les revistes alhora que en milloraven les prestacions, molt especialment pel que fa a la seva presentació.

De la proliferació de noves publicacions va néixer la necessitat de constituir una associació que agombolàs aquelles que, voluntàriament, s'hi volguessin adherir. El 13 d'abril de 1978 a Sineu s'hi reuniren els representants de les revistes *Apòstol* y *Civilizador* (Petra), *Dijous* (Inca), *Felanitx*, *Manacor*, *Perlas y Cuevas* (també de Manacor) i *Sóller*, les quals, amb la publicació d'una editorial conjunta ("Els pobles de Mallorca davant l'Autonomia"), manifestaren, en certa manera, la seva voluntat de trobar punts de coincidència quant a les finalitats, problemes i solucions que els eren comuns. A una segona trobada celebrada a Manacor el dia 10 de maig del mateix any s'hi afegiren *Flor de Card* (Sant Llorenç), *Bellpuig* (Artà) i *Vora Mar* (Peguera) i en sortí un altre editorial conjunt titulat "Premsa comarcal", en què es justifica aquest tipus de publicacions i se'n treuen algunes conclusions per a la seva supervivència.

El 12 de juny, a Inca, s'hi celebrà la tercera trobada, molt important en el sentit que el nom de *premsa comarcal*, nom amb què aquests mitjans havien estat coneguts fins aleshores, fou substituït pel que, d'aleshores ençà, els ha donat nom: *Associació de Premsa Forana*. Curiosament, aquest nom, acceptat per tots els presents a aquella reunió, fou proposat pel representant de la revista *Vora Mar*, que no era altre que el gabellí Pere Orpi Ferrer.

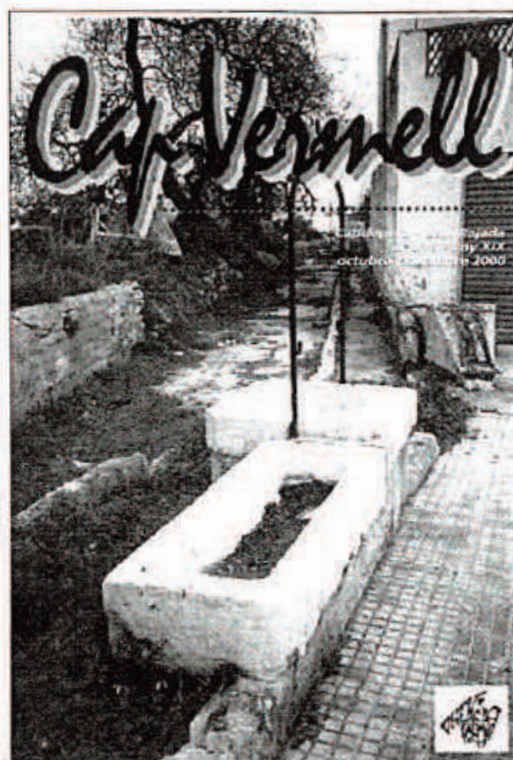
Després de successives reunions, trobades i diades, el 23 de febrer de 1980, a la fi, l'Associació va constituir, a Inca, la seva Junta Promotora i va aprovar els Estatuts, els quals, amb l'autorització prèvia de les autoritats governamentals, entraren en vigor el dia 27 del mes de març. Dos dies abans se n'havia elegit la primera Junta Directiva. El dia 14 de maig del mateix any, s'aprovà el projecte d'escut de l'Associació, que consisteix en el nom de *Premsa Forana* enquadrat dins el perfil de Mallorca, i es va acordar que totes les publicacions el posarien a la seva capçalera, en lloc preferent. Actualment, n'és president Miquel Company Florit, de la revista *Mel i Sucre*, de Sant Joan, i abans ho foren Santiago Cortès, Biel Masot i Carles Costa.

L'Associació compta amb seu pròpia en el carrer Princesa, de Sant Joan. Aquesta casa fou inaugurada el dia 4 d'abril de 1992. D'altra banda, es té oberta una plana web pròpia (www.premsaforana.com).

Des de la seva fundació, l'Associació ha celebrat dos congressos. El primer va tenir lloc a Cura, els dies 29 i 30 de novembre, i l'1 de desembre de 1985. El segon s'ha desenvolupat ben recentment, els propassats dies 27 i 28 d'octubre, i s'hi ha debatut el present i el

futur de les publicacions locals, els problemes de caire legal, financer i fiscal, i els reptes dels nous sistemes de comunicació, com és ara internet.

De la pàgina web de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca en transcrivim el següent paràgraf, prou eloqüent: "El tiratge global relatiu d'aquestes publicacions –considerant-hi un sol número de cada publicació per mes– és de 60.000 exemplars. El tiratge global real –considerant-hi tots els números que surten mensualment– és de 95.000 exemplars. Per tant, d'acord amb aquesta xifra, la difusió periòdica, en relació amb la població dels municipis on s'edita, passa el 60%. Tot i la seva experiència, l'APFM és, encara, un espai comunicatiu bastant ignorat en sectors allunyats del seu origen. Tenim, actualment, mostres de sorpresa davant el potencial que representen les quasi 50 publicacions de la part forana de Mallorca, entre altres coses se n'ha menysvalorat la realitat i el cabal comunicatiu en la nostra llengua. No obstant això, el camí que tenim davant no és gens fàcil. Les nostres publicacions, per millorar la seva gestió i poder ser més competitives, han de respondre als reptes de les noves tecnologies, i la gent que hi treballa, haurà d'aplicar uns coneixements, tant teòrics com pràctics, més actuals per afrontar els canvis que es presenten a final de segle".

Portada Cap Vermell número 236, any 2000, 20 anys després del primer número.

Un Cap Vermell

Dins el brou de cultiu de finals de la dècada dels 70, ple d'esperances i de possibilitats quant a una llibertat d'expressió fins aleshores bandejada, no ha de venir de nou que a Capdepera també hi trobàs agombol una nova publicació de les característiques que hem vingut expressant: d'àmbit local, amb el català com a llengua vehicular i amb vocació de pluralitat ideològica. Cap Vermell fou el nom que els promotors de la idea varen escollir, després d'haver-ne eliminats d'altres com "Castell", "Castell de Capdepera", "Es far", "Capdepera", etc. Es va escollir un topònim que tothom de per aquí fos capaç d'identificar i d'assumir com a propi, sense que, per tant, ningú no se'n sentís exclòs.

Així, per tant, el mes de desembre de 1980, naixia Cap Vermell. Això significa que la revista és a punt de complir el seu vintè aniversari. El grup de persones que integraven el col·lectiu que va donar a la llum el primer exemplar de la publicació l'integraven: Joan Nebot (a) Rai, Biel Pérez, Àngel López, Miquel Flaquer, Cati Bel Cursach, Margalida Rexac, Aní Muñoz, Mari Germa Melis, Joana Colom, Jaume Fuster, Maria del Carme Fuster, Vicenç Nadal, Maria Vives i Antoni Garau. D'aleshores ençà, moltes més de cent persones, en un moment o altre,

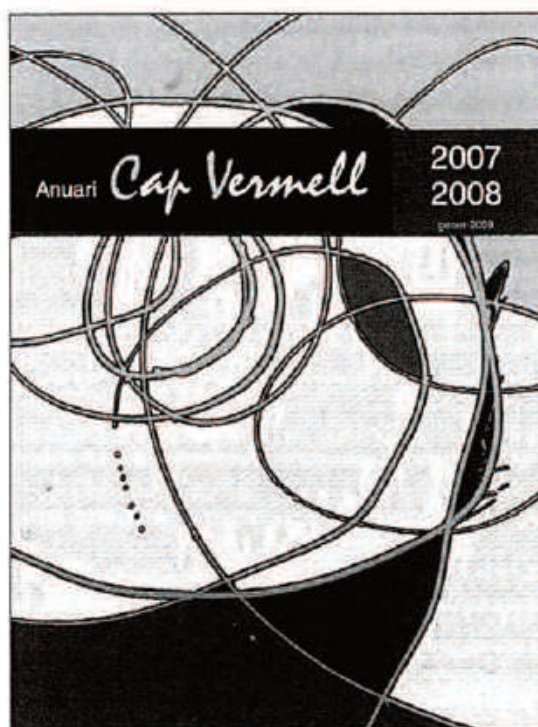
hi han posat les mans. Després d'un període de rodatge, va passar a integrar-se a l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, a finals de 1982, i d'aleshores ençà, n'ha estat membre de manera ininterrompuda.

Per tal d'obviar problemes, i mentre es decidia la constitució d'una associació que li donàs aixopluc, la revista va sortir al carrer com a Butlletí de l'Obra Cultural Balear, la qual ens ha vingut oferint cobertura legal fins avui. Però aquest és un aspecte que també és a punt de superar un estadi d'inèrcia que ja s'ha perllongat massa. Han hagut de passar vint anys, però els estatuts de l'Associació Cultural Cap Vermell avui ja són una realitat: en el mes d'octubre de 1999 foren aprovats per la Conselleria de Presidència del Govern de les Illes Balears, i es troben inscrits en el corresponent registre d'associacions. De manera que ja es compta amb tots els requisits per a un funcionament absolutament autònom. En tot cas, però, seria injust donar la impressió que l'Obra Cultural Balear ha suposat cap mena d'entrebanc a la nostra total i absoluta llibertat d'acció, sinó tot al contrari.

Cap Vermell va néixer amb voluntat de servei i mai amb afany de lucre. "No és necessari dir-te que tenim tan bona voluntat com manca d'experiència en aquestes tasques. Només amb la col·laboració de tots podrem tirar endavant". Aquestes són paraules del número 0, d'aquell desembre de 1980.

D'aleshores ençà, aquesta revista ha passat per distintes vicissituds i etapes, per moments certament crítics i per punts d'eufòria no sempre justificada. Hi han col·laborat una gran quantitat de persones, com es veurà en l'apartat corresponent, i s'ha mantingut un nombre de subscriptors que sempre ha permès la subsistència econòmica, tot i que hi ha hagut cicles de gran precarietat. Incidint en aquest aspecte, una de les característiques de *Cap Vermell* ha estat la de no acceptar i, per tant, no inserir publicitat comercial, com una forma d'independència econòmica, que s'ha entès com una forma d'independència editorial. Solament s'han publicat anuncis de caire institucional, gairebé sempre per mitjà de convenis establerts per l'Associació de Premsa Forana.

La qüestió de la publicitat s'ha vengut replantejant periòdicament. D'una banda, tots els qui han anat passant per *Cap Vermell* han mantingut amb un cert orgull la no dependència de la publicitat per al manteniment de la revista. De l'altra, però, adesiara han pensat que era una llàstima desapropiar una possible font d'ingressos que permetria millorar el producte en l'aspecte formal: millor impressió, portades en color, etc. Així, complits els vint anys vàrem decidir canviar de rumb. Acceptar publicitat, instaurar els premis *Cap Vermell*, fer la revista més atractiva...

Portada del anuari Cap Vermell, ja a l'era digital, en què només publiquen un cop a l'any en paper. La resta de l'any ho fan al portal digital.

Col.laboradors

Persones que, durant els vint anys de vida de *Cap Vermell*, han col.laborant amb la publicació, ja sigui en tasques de redacció, de muntatge, de distribució, o d'altra naturalesa qual-sevulla:

Cosme Aguiló	Maria del Carme Fuster	Antoni Navarro
Antoni Alcover	Pere Fuster Nadal	Joan Nebot "Rai"
Gabriel Alomar	Pere Fuster Servera	Pere Orpi
Pere Joan Amengual	Paco Galian	Joan Pascual
Antoni Amorós	Josep Gallego	Miquel Pascual
Francesc Avellà	Maria Rosa Galmés	Antoni Perelló
Maria Nieves Barragán	Antoni Garau	Miquel Perelló
Manuel Bauçà	Bartomeu Garau	Gabriel Pérez
Gabriel Bibiloni	Clement Garau	Miquel Piris
Nadal Bernat	Mateu Garau	Josep Pizà
Pepeta Bestard	Antònia Garcia	Carme Planells
Isidre Boné	Andreu Genovart	Nicolau Pons
Pep Bordoy	Antoni Gili	Tomeu Puig
Joan Cabot	Mateu Gili	Joan Pujadas
N. Casellas	Maria Antònia Gomis	Lluís Rama
Bartomeu Català	Francesc Grimalt	Antonio Rodrigo
Irina Cavaller	Antoni Guiscafrè	Antoni Riutort
Lluís Cerrada	Gustavo	Isidor Rodríguez
Joana Colom	Antònia Juan	Joan Manuel Rosa
Joan Coll	Joan Huguet	Josep Rubio
Miquel Company	Berta Liesegant	Pere Sancho
Pere Cortada	Àngel López	Pere Sampol
Joan Cursach	Manuel López	Joan Sancho "Coll"
Domingo Chaparro	Joan Llabrés	Miquel Sbert
Antònia Del Río	Bàrbara Lliteres	Josep Segura
F.G.Díaz	Joan Llull	Jaume Servera
Ramon Draper	José Luis Martín	Joan Servera
Joan Espiritusanto	Josep Massot i Muntaner	Joan Simonet
Pere Estelrich	Gregori Mateu	Llucià Sirer
Felip Esteva	Coloma Mayol	Pep Terrassa
Maria Antònia Fernández	Colau Mayol	Gabriel Torres
Miquel Ferragut	Antoni Melis	Magdalena Tous
Jeroni Ferrer	Magdalena Melis	Llorenç Tous
Sebastià Ferrer	Maria Àngela Melis	Rafel Umbert
Maria Bàrbara Ferrer	MariGerma Melis	Rafael F. Ungil
Maria Teresa Flaquer	Isabel Moll	Dolores Vázquez
Miquel Àngel Flaquer	Ani Muñoz	Antònia Vila
Miquel Flaquer	Maria Antònia Nadal	Loli Vivancos
Gabriel Frontera	Vicenç Nadal	Colau Vives Maria Vives
Jaume Fuster		

Les seccions

Al llarg dels vint-i-cinc anys d'existència, *Cap Vermell* s'ha conformat de nombroses seccions de vida més o menys efímera. Algunes, però, són gairebé tan velles com la revista. D'unes i d'altres en feim un repàs:

- ▶ **Agenda de la Vila:** Resum mensual de dades demogràfiques.
- ▶ **Avui amb...:** Llapis, tinta, tinter fou l'inconegut autor d'una notable secció en què s'hi esbrinaven qüestions pedagògiques i relacionades amb l'ensenyament. Va aparèixer entre el març de 1984 (núm. 39) i juny de 1986 (núm. 51).
- ▶ **Batec:** Columna d'opinió, especialment de tema polític, que es publica sota el pseudònim de Tres i no res. Es publica des de febrer de 1993, sense interrupció.
- ▶ **Capdepera fa un raig d'anys:** Recopilació de notícies en relació al nostre poble aparegudes a la premsa de principis de segle. A cura de Nicolau Pons.
- ▶ **Cartes a Cap Vermell:** S'hi recullen, quan n'hi ha, escrits dels lectors.
- ▶ **Contes des Padri Maleters:** Rondalles i narracions d'en Sebastià Ferrer "Maleters", per a un públic infantil, escrites d'acord a les formes lingüístiques més nostrades. Es publiquen intermitentment.
- ▶ **Conversa:** Entrevistes amb persones del poble, o que hi estan relacionades. A vegades apareix sota altres títols, com "Entrevistes", "Avui parlem amb...", etc. No surt sempre.
- ▶ **D'en temps primer...:** Fotografies del passat del poble, comentades.
- ▶ **Des del Castell amb amor:** Cap Roig fou qui signà aquesta secció de crítica de la vida municipal, especialment referida a l'Ajuntament; escrita en clau d'humor entre el núm. 47 (novembre 1984) i el núm. 87 (març 1988).
- ▶ **El temps, el nostre temps:** Secció meteorològica que Joan Espiritusanto va realitzar, amb gran acceptació, entre el febrer de 1992 i l'agost de 1996.
- ▶ **Es ca que menja globos:** Un altre dels "guadiana" de *Cap Vermell*. Apareix quan Déu vol. Fina ironia a càrrec de Joan Jesús Rexach, Pere Fuster i Jeroni Ferrer.
- ▶ **Esports:** Secció intermitent, que s'ha publicat en diverses etapes. Actualment no apareix.
- ▶ **Fil per randa:** Aproximacions de Lluçia Rinyon al món de la política i l'economia, des d'una visió mordaç i intel·ligent i contruïdes en una prosa personal i farcida de sentit de l'humor. La secció apareix quan l'autor està de saba, sense cap regularitat.
- ▶ **Història de Capdepera:** Entre el mes de juny de 1982 (núm.18) i el setembre de 1985 (núm.57), *Cap Vermell* va publicar aquesta interessant i personalíssima visió del nostre passat, escrita per Joan Sancho (a) Coll. Aquest gabellí, que com dèiem aleshores, "tenia molta lletra", va morir a l'any 1956, i foren els seus descendents els qui ens feren arribar el manuscrit original per a la seva publicació.
- ▶ **L'esvoranci:** Secció signada per Joan Rai, en què, de forma literaturitzada, l'autor es referia als temes més punyents que afecten la societat gabellina. La magnífica prosa de l'autor en feia un espai sempre cercat pels lectors. Es va publicar des del primer número fins al novembre de 1983 (núm.35).
- ▶ **Llengua amb tàperes:** Col·laboracions de Jaume Fuster sobre qüestions de caire lingüístic, especialment referides a les tasques de normalització. Es va publicar entre 02/95 i...
- ▶ **Materials per a la nostra història:** Aquesta fou la primera gran aportació de Pep Ter-

- raça, en forma de recerca del nostre passat, i on posà a contribució de *Cap Vermell* la seva capacitat com a investigador i com a analista de la realitat gabellina. Va començar a aparèixer en el núm. 3 de la revista i es va perllongar fins al núm. 58 (octubre 1985).
- ▶ **Medi ambient / Natura / Història / Personatges / Cultura / Informe...**: Aquests títols tan genèrics i tan diversos, que abasten tan molt i que, en molts de casos poden significar tan poc, així com moltes d'entregues sense títol específic, donen una idea de la tasca monumental d'en Pep Terrassa, una tasca en què ens hi ha encabint tota una sèrie de magnífiques aportacions per ajudarnos a conèixer una mica millor la pròpia realitat.
 - ▶ **Monòleg amb l'estel de l'aua**: Secció també de Joan Rai, de característiques paregudes al ja esmentat l'Esboranc. Es va publicar entre desembre de 1983 i desembre de 1985.
 - ▶ **Per què?**: Secció de la primera època de la revista. S'hi plantejaven preguntes sobre qüestions d'actualitat, deixant la resposta a l'aire.
 - ▶ **Pes cap que crema**: Una mateixa pregunta a distints personatges, que donaven la seva opinió sobre temes d'actualitat. Fa temps que no apareix, tot i que no es considera una secció exclosa.
 - ▶ **Plaça des Sitjar**: Noticiari local. És la secció més antiga, ja que va néixer amb la revista, en el primer número del desembre de 1980, i d'aleshores ençà no ha deixat de publicar-se.
 - ▶ **Portalet**: Editorial de la publicació. Va començar a publicar-se sota aquest títol pel juny de 1983 (núm. 30), amb motiu de la recuperació del Castell, i d'aleshores ençà s'ha mantingut ininterrompudament. Abans, l'opinió del consell de redacció, quan apareixia, ho feia, simplement, sota el títol d'"Editorial".
 - ▶ **Sons**: Informació i comentaris musicals, especialment referits als esdeveniments d'aquesta naturalesa en el nostre poble. N'és responsable, des del mes de maig de 1998, Berta Liesegang. El precedent el trobam en la secció Sons i Renous, ja desapareguda, que signava Maria Antònia Gomis.
 - ▶ **Tornemhi, tornahi**: L'únic concurs digne d'aquest nom endegat mai per *Cap Vermell*. Va aparèixer a la primera època de la revista.
 - ▶ **Un peu per a aquesta foto**: Breu comentari d'una fotografia, referida a algun aspecte de l'actualitat.
 - ▶ **Flora nostra**: Presentació d'endemismes botànics de Capdepera i Mallorca a càrrec de Felip Esteva.

Altres seccions que ja no es publiquen (20 aniversari):

- ▶ *Així va el món*
- ▶ *Cap Vermell proposa i l'Ajuntament disposa*
- ▶ *Cossetes* - Pixatinters
- ▶ *Dècimes afuades* - Es pastor de son Perdiu
- ▶ *Diàleg amb l'amic* - Això era i no era
- ▶ *El planeta verd*
- ▶ *Els pensadors* - Antoni Riutort
- ▶ *Els savis* - Pere i Carme
- ▶ *El temps de les baldufes* - Joan Rai

- ▶ *En cos de camisa* - Lluçia Sirer
- ▶ *L'embaulat* - Joan Rai
- ▶ *Gavadals de tendresa* - Joan Rai
- ▶ *Grumallons*

Imatges

- ▶ *La cuina d'Antoni Navarro*
- ▶ *L'ajuntament informa*
- ▶ *La Sala*
- ▶ *La Vetleria* (obra de teatre) - Joan Rai
- ▶ *Les torres de la marina*
- ▶ *Noces de foc i sang* - Joan Rai
- ▶ *Normalitza, tu que pots* - Jaume Fuster
- ▶ *Passatemps*
- ▶ *Per la pau, ara* - Gori Mateu
- ▶ *P'es forat de sa plaça*
- ▶ *Racó dels majors* - Joan Pujadas
- ▶ *Sons i renous* - Maria Antònia Gomis
- ▶ *Tornemhi, tornahi* - (concurs)
- ▶ *Teatrades* - Antoni Perelló

Fites

El primer número

Amb motiu de la festa de l'Esperança de 1980 va aparèixer el primer número, el dit número zero, de *Cap Vermell*, que es va repartir entre la gent que davallava de la processó i que va tenir una molt bona acollida. Era un exemplar que –els qui en teniu la col·lecció ho podeu comprovar– havia estat fet d'una manera molt precària, sense mitjans de cap tipus, però amb tota la il·lusió del món.

Màquina elèctrica

Els dos primers anys de *Cap Vermell* foren d'una realització purament artesanal. Es picava amb una màquina d'escriure normal i corrent i es muntava sobre una plantilla, a força d'estisorades. Quan no sobrava material en mancava, i sempre s'havia d'encabir en una paginació predeterminada.

El desembre de 1983, l'Associació de Veïns de son Moll va regalar a la redacció una màquina d'escriure elèctrica, amb marginació a la dreta, i distintes *margaritas*, que permeteren jugar amb distints tipus de lletra i, per tant, millorar considerablement la presentació. Amb tot, el muntatge se seguia fent a mà, tallant i cosint a fi de quadrar el número.

Interrupció de la publicació

Entre els mesos de juliol i novembre de 1991, *Cap Vermell* va tancar les portes, fruit d'una crisi de l'equip de redacció. La revista va reaparèixer en el mes de desembre del mateix any.

Quinzè aniversari

Amb gran modèstia, celebrà *Cap Vermell* el quinzè aniversari. Una festeta a l'Ajuntament, el dia 27 de gener de 1996, amb exposició d'algunes de les portades més il·lustratives, unes gloses, una tortada i una copa de cava per a recordar l'efemèride.

Informatització

A partir del número 128, en el mes de març de 1992, *Cap Vermell* entrà a formar part del món informàtic. I s'ha de dir que allò fou una alliberació: s'havien acabat els muntatges manuals, inacabables; s'havia acabat la limitació tipogràfica; s'havia acabat la prehistòria. Els ordinadors, un món de possibilitats il·limitades, passaren a constituir la nova i imprescindible eina de treball. Avui, amb internet, el futur toca la porta de totes les publicacions, grosses i petites. No hi podem girar l'esquena.

Vintè aniversari

Cap Vermell instaurà el premi *Cap Vermell* per a retre homenatge a persones i institucions que, desinteressadament, han fet feina pel poble de Capdepera. Els mateixos lectors farien les nominacions i votarien, però aquest primer premi va ser atorgat (per decisió unànime de l'equip de redacció) a Joan Rai.

Vint-i-cinquè aniversari

El vint-i-cinquè aniversari el visquérem d'una forma especial. Férem molta feina en una edició especial, l'edició d'una làmina, l'organització d'una festa i una exposició a Can Creu d'Inca Va ser el nostre acomiadament. Decidírem acabar l'any, però la decisió estava presa.

Números extraordinaris

- ▶ Amb motiu del número 100, en el mes d'abril de 1989, la revista va presentar el seu primer extraordinari, amb 40 pàgines, però sense cap contingut especial. El "Portalet" feia referència a l'esdeveniment. L'equip de redacció va celebrar l'esdeveniment amb una tortada que li regalà Pastisseria Vila.
- ▶ Igualment, per tal de commemorar el 10è aniversari de *Cap Vermell* (desembre de 1980), aparegué un número especial, que presentava la característica de comptar amb les dedicatòries d'Antoni Alcover, Josep Gallego, Gustavo, Pere Cortada, Pere Orpi, Antoni Riutort, Joan Servera, Llorenç Tous, Antoni Garau, Pere Terrassa, Llapistintatinter i l'equip de redacció de *Capdepera ja*. Es veu que no es passava per un moment àlgid, perquè l'editorial va ser molt dur.
- ▶ L'edició conjunta, amb *Flor de Card*, d'un número especial dedicat a Mn. Maria Alcover i les rondalles.
- ▶ Pel mes de febrer de 1983 va aparèixer el número 150 de la revista, en què, a més del "Portalet", l'únic element distintiu fou una coberta amb cartró a dues tintes.
- ▶ L'extraordinari del número 200, a l'octubre de 1999, comptà amb una portada commemorativa del pintor Joan Cursach. Amb motiu de la presentació d'aquest exemplar, va tenir lloc una magnífica festa a Can Piricus -amb bufet inclòs-, en la qual actuaren Suso Rexach, Manolo Muntaner, Pep Garau, Esperança Sureda, Juanjo Tur, Maria

Antònia Gomis, Bàrbara Femenies, Vicenç Nadal i la Coral s'Alzinar. Antoni Perelló fou el mestre de cerimònies.

- S'han publicat edicions especials amb motiu dels Premis de Narració Curta de Sant Roc i Sant Bartomeu.

El Castell de Capdepera

Aquesta fou la nostra primera aventura editorial de *Cap Vermell*, al marge de la mateixa revista. Es tracta de l'obra de Pep Terrassa, de tots coneguda, en què, sota aquest títol d'*El Castell de Capdepera*, l'autor ens aproxima a la història del poble del segle XIV ençà. Es tracta d'un manual utilíssim que, per a molts, en el seu dia, fou un autèntic descobriment i que mai no li agraïrem a bastament al seu responsable.

Cards del meu ermàs

El dia 20 de maig de 1989 *Cap Vermell* va presentar en públic el llibre *Cards del meu ermàs*, l'obra en què Joan Rai recollia, en forma de llibre, alguns dels magnífics articles publicats a la revista. Aquesta segona aventura editorial fou una de les dèries impossibles de l'equip de la revista, sense suport institucional, amb el qual s'endeutà, i amb l'únic afany de fer justícia al magnífic escriptor que tant havia contribuït a donar relleu literari a la publicació.

Època Digital

Aquesta nova singladura començà el 27 de maig de 2007, amb una prova. Aquell mes teníem una mitja de 16 visites diàries. El mes de desembre de 2007 arribàrem a les 200, i ens sentírem un projecte consolidat. Un any després el número de visites diàries se situà al voltant de les 500 de mitja. Tot d'una pensàvem que era una soc puntual, però encara ara es manté, amb petites oscil·lacions. Els més negatius de l'equip de redacció hagueren de callar. El primer any de vida *Cap Vermell* havia rebut més cartes i col·laboracions que en els 25 anys anteriors. El nombre de lectors és prou significatiu per a un poble com a Capdepera, tot afegint el número de lectors gabellins que viuen fóra poble. Ens satisfà comptar amb un bon nombre de lectors/es de parla castellana, i inclús d'alguns residents estrangers...

Pel que fa a la nostra feina ha canviat de forma radical. El format digital és àgil, suposa una dedicació diària i una actualització constant, no podem dir immediata però gairebé... En aquest mitjà, la interacció lector-redactor és molt important. De fet, la clau és a la gestió correu electrònic; cada dia es revisa dues o tres vegades i es respon a totes les notes, suggeriments, informacions, fotografies... que ens són remeses. L'equip de redacció no és gran, però s'han anat consolidant col·laboradors en aspectes específics (esports, festes, comunicats...) que faciliten la feina i ens permeten seguir el batec del poble. Parlam d'una mitjana de 5/6 articles publicats per dia.

El disseny de la plana és molt senzill i de fàcil navegació.

Pel que fa als continguts, les seccions han anat ampliant-se en funció del volum de notícies que rebem.

Seccions

Bàsicament la plana té les següents seccions (a moltes les hem batiat amb noms antics de la revista):

- ▶ **Inici:** una mica de calaix de sastre on ficam les notícies més importants.
- ▶ **Plaça des Sitjar:** notícies relacionades amb el municipi.
- ▶ **Portalet:** l'editorial.
- ▶ **Cartes i Comunicats:** Cartes dels nostres lectors i comunicats de l'ajuntament o entitats. Ho hem hagut de separar en dues seccions.
- ▶ **Col.laboracions:** articles d'opinió dels nostres col.laboradors.
- ▶ **Entrevistes.**
- ▶ **Medi Ambient:** notícies de la natura i conservació del medi a Capdepera i a les Illes.
- ▶ **Excursions:** Convocatòres i comentaris de les excursions de les Cranques reumàtiques (grup excursionista de Capdepera i Cala Rajada) i cròniques de viatges.
- ▶ **Xafarderies.**
- ▶ **Humor:** Acudits i vídeos d'humor.
- ▶ **Un peu per aquesta foto:** imatges comentades.
- ▶ **El temps:** enllaç a la plana de l'agència estatal de meteorologia (Capdepera).
- ▶ **Esports:** La plana més seguida pels joves...
- ▶ **Cultura:** comentaris de teatre, llibres...
- ▶ **Agenda de la vila:** naixements, defuncions i noces a Capdepera.
- ▶ **Plenaris de l'ajuntament.** Còpia literal de les actes dels plens (secció nova).
- ▶ **Venda i canvi:** anuncis gratuïts de particular a particular.
- ▶ **Hemeroteca:** (l'arxiu), *links* (enllaços a planes amigues), *notícies del tren*, *fotografies*, *contacta...* i les seccions "fixes", que no se renoven sovint, de Premis Cap Vermell, Obreria de Sant Antoni, narracions del concurs Ploma de Ferro, Programació de Capdepera ràdio i arxius de sons i vídeos.
- ▶ A més hi ha enllaços a les agendes d'informació d'activitat locals (se renoven cada mes).

Unes dades:

- ▶ Ja hem arribat a la publicació de 4.500 notícies.
- ▶ Correus rebuts: més de 4.000.
- ▶ Correus enviats: Més de 2.000.
- ▶ Vídeos editats: més de 340 (el més vist té 3.700 visites).
- ▶ Dies de menys visites: dissabtes i diumenges.
- ▶ Hores més visitades de 12 a 13 hores (pot variar en funció de l'època de l'any).
- ▶ Secció d'enquestes més de 75, amb una mitjana de 400 per enquesta.
- ▶ Feim servir 4.089 MB (55%).
- ▶ Durada mitjana de les visites 9 minuts i mig.
- ▶ Mitjana actual 516 visites que llegeixen 3.640 pàgines diàries. Cada persona visita 7/8 planes.

Altres activitats de l'època digital

- ▶ Programa a Capdepera ràdio: El cafè dels dissabtes, programa en directe.
- ▶ Premi Cap Vermell.
- ▶ Publicació de llibres. *El Vent de les paraules*, de Jaume Fuster. Altres en preparació.

- ▶ Edició d'anuari, a tot color.
- ▶ Organització d'excursions (Cranques reumàtiques) i viatges culturals (el proper a la Rioja).
- ▶ Col·laboració amb l'OCB.
- ▶ Concursos, a través de les planes web. N'hem fet de fotografia, de tipus cultural (preguntes i respostes), de toponímia, etc.
- ▶ Hem intentat mantenir un blog, però no acabà de funcionar.

Per acabar

Pensem que *Cap Vermell*, a més de la seva pròpia història i de les vicissituds per les quals ha passat, representa també un escaire, de tants com en té, de la vida de Capdepera i Cala Rajada al llarg dels últims vint anys. Qualsevol estudi sobre aquesta publicació pot i deu abastar allò de més significatiu que l'ha afectada i li ha permès de sobreviure durant aquests quatre lustres, però això s'ha de fer sense oblidar que *Cap Vermell* ha estat i és el resultat d'una conjuntura determinada, del tarannà d'un poble i d'una història local concreta. És a dir, que *Cap Vermell* és Capdepera. Una part, si més no.

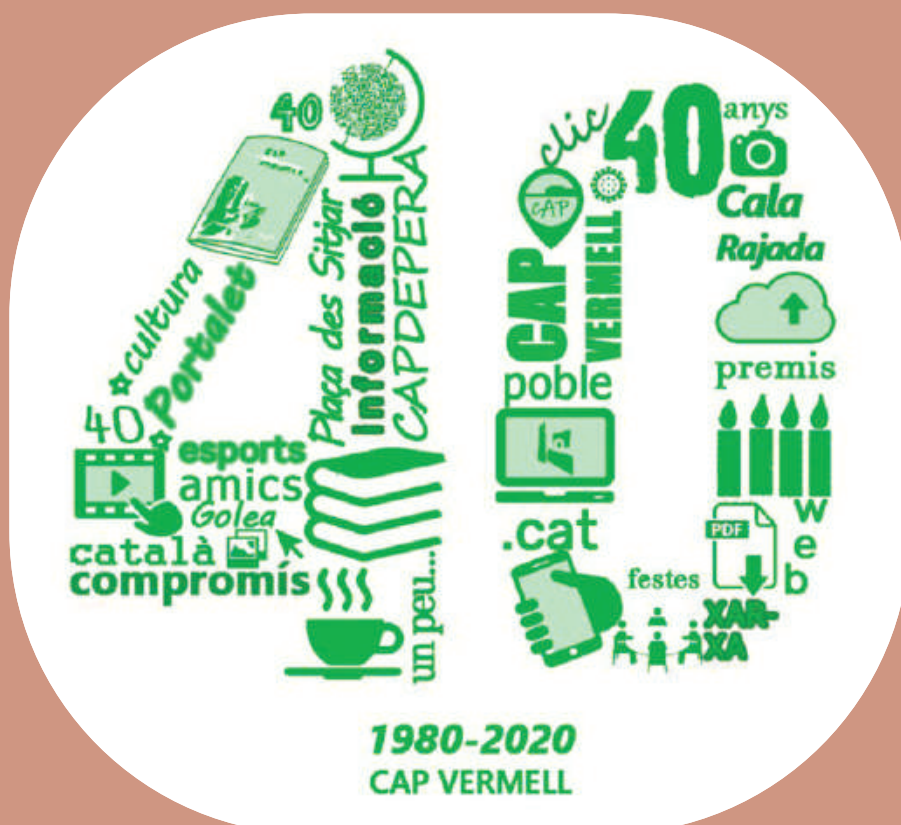
La realització d'aquesta comunicació ha suposat un exercici de recordança agredolça vint anys de treball desigual, amb alts i baixos, amb moments d'eufòria i amb moments de depressió. Repassar la col·lecció de *Cap Vermell*, els 279 números, que haurien d'ésser 312, ha significat comprovar tot el que hem deixat pel camí, però ha significat també constatar com és de llarg aquest camí que hem trescat plegats.

En el futur no hi volem pensar... ja arribarà. Ara volem seguir fent camí.

Agost 2009

Presentació d'estudis monogràfics de premsa local. D'esquerra a dreta Rafel Puigserver, presentador; Pau Reynés, Lloseta; Mateu Joan Florit, L'Estel; i representant de Cap Vermell.

CAP VERMELL

Biblioteca Digital / 53

